

Anhörigundersökning bland
STROKE-Riksförbundets
medlemmar.

STROKE-Riksförbundet

STROKE-Riksförbundet är en intresseorganisation för de som har fått stroke, anhöriga och andra intresserade. Vi arbetar tillsammans med våra drygt 80 föreningar med medlemsstöd, informations spridning och samhällspåverkan. I våra föreningar kan både de som fått stroke och deras anhöriga få kunskap, stöd och gemenskap. Stroke är ett samlingsnamn för hjärninfarkt (blodpropp), hjärnblödning och TIA och det är en av våra stora folksjukdomar. I Sverige insjuknar cirka 25 000 personer varje år, av dem är cirka 20% i arbetsför ålder. Stroke är den vanligaste orsaken till funktionsnedsättningar, men genom rehabilitering och träning kan man återfå många av sina förlorade förmågor. Det är bra att få rehabilitering tidigt, men det är aldrig försent att börja!

Bakgrund

Undersökningen har genomförts av Novus på uppdrag STROKE-Riksförbundet. Syftet med undersökningen är att undersöka hur vardagen har påverkats av coronapandemin för förbundets medlemmar som är anhöriga till en person som drabbats av stroke.

Målgrupp

Medlemmar i STROKE-Riksförbundet som är anhöriga till en person som har drabbats av stroke.

Beskrivning av respondenterna

Kön

Kvinna: 74%
Man: 26%

Ålder

75 +: 32%
65 - 74: 37%
- 64 år: 31%

Svarar via

Web: 61%
Post: 39%

Region

Stockholm: 13%
Mellansverige: 34%
Småland och öarna: 15%
Sydsverige: 19%
Västsverige: 7%
Norrland: 13%

Ort

Storstäder och storstadsnära kommuner: 25%
Större städer och kommuner nära större stad: 34%
Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner: 41%

Begreppsanvändning Anhörig – Närstående

Den anhörige är den som ger omsorg, det kan vara en partner, förälder, eller ett vuxet barn. Den närstående är den som tar emot omsorgen i det här fallet den som har fått stroke.

Sammanfattning av resultat

Den strokedrabbade

- Drygt nio av tio (92%) har en närstående som har drabbats av stroke och knappt en av tio (8%) har fler än en närstående som fått stroke.
- Nära tre av fyra (73%) anger att det är deras partner som har drabbats av stroke.
- Drygt sex av tio (62%) närstående fick sin stroke för mer än 6 år sedan.

Vardag för den som är anhörig

- Hälften (51%) av de anhöriga anger att de har behövt hjälpa sina närstående i samma utsträckning som före pandemin, medan drygt var tredje (34%) har behövt ge mer stöd än tidigare.
- Åtta av tio (80%) anhöriga anger att deras ekonomi var oförändrad under 2020. Omkring en av tio har fått försämrad ekonomi och nästan lika många har fått bättre ekonomi.
- Nära hälften (45%) av de anhöriga anger att de har lika mycket egen tid i dag som före pandemin, samtidigt som nästan fyra av tio (38%) upplever sig ha mindre egen tid.

Aktiviteter och boende

- Fyra av tio (41%) hade rehabilitering planerad för den närstående under 2020 och en av fyra (25%) fick genomföra den rehabiliteringen, i flera fall dock i något begränsad form.
- Nära hälften (46%) anger att aktiviteter för den närstående blev inställda under 2020.

- Bland de som svarar att aktiviteter för deras närstående har minskat, menar nära två av tre anhöriga (63%) att de har kunnat lämna hemmet som vanligt, medan drygt var tredje (34%) uppger att de har haft minskade möjligheter till detta.
- Nära nio av tio (86%) hade inget växelboende planerat för 2020. Bland den tiondel som hade växelboende planerat så blev det inställt för hälften, men kunde genomföras åtminstone delvis för ungefär hälften.

Psykiskt och fysiskt välbefinnande

- Hälften av de anhöriga (50%) anger att deras psykiska välbefinnande är oförändrat under coronapandemin medan drygt fyra av tio (42%) säger att det har försämrats.
- Drygt hälften av de anhöriga (53%) anger att deras fysiska välbefinnande är oförändrat under coronapandemin medan nära fyra av tio (37%) säger att det har försämrats.

Stöd från kommunen

Drygt hälften (51%) anger att det finns anhörigstöd att tillgå i kommunen, drygt fyra av tio (42%) vet inte.

- Bland de som svarar att anhörigstöd finns i kommunen, menar nära två av tio (18%) att anhörigstödet har fungerat under pandemin medan nära tre av tio (29%) säger att det inte har fungerat.

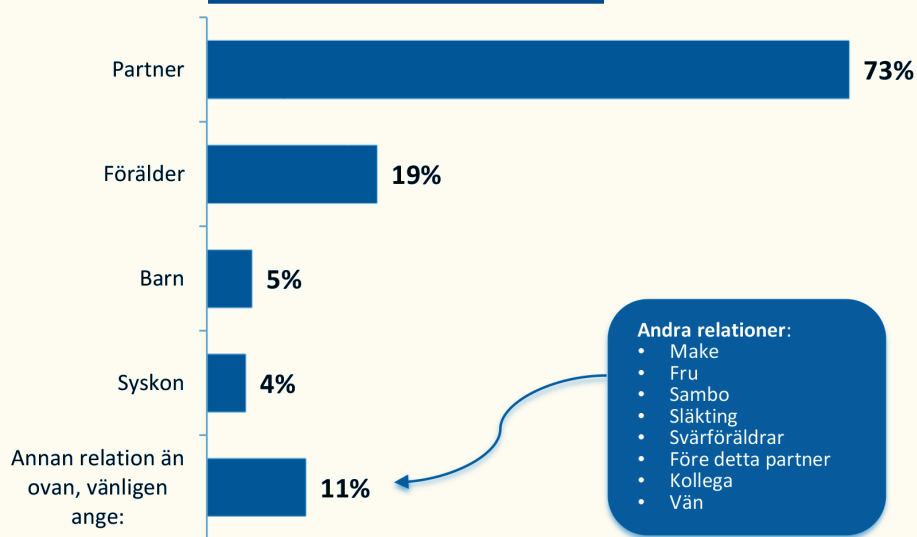
Övriga tankar

- Bland de som har fler tankar att dela med sig av, framkommer det att 2020 har varit ett tungt år med höga krav och stark oro, isolering och minskad avlastning för de anhöriga till strokedrabbade personer.

Resultat

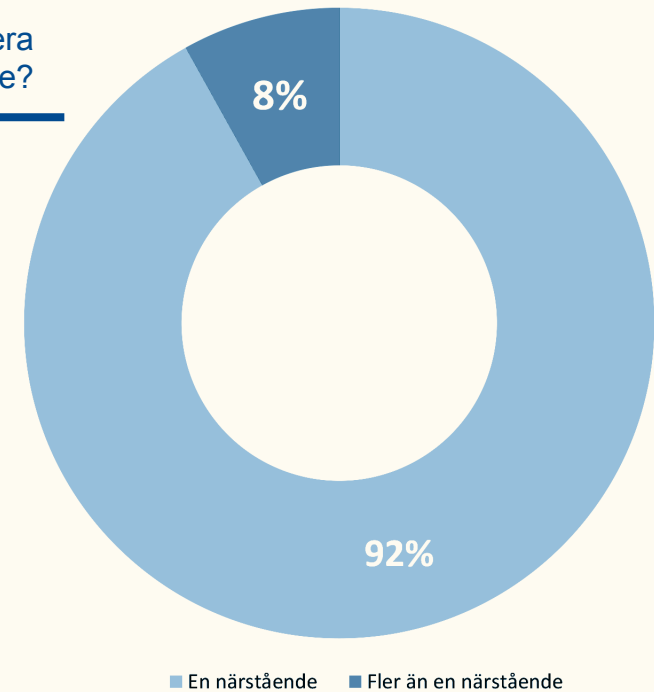
Närstående med stroke

Vem eller vilka närstående till dig har fått stroke?

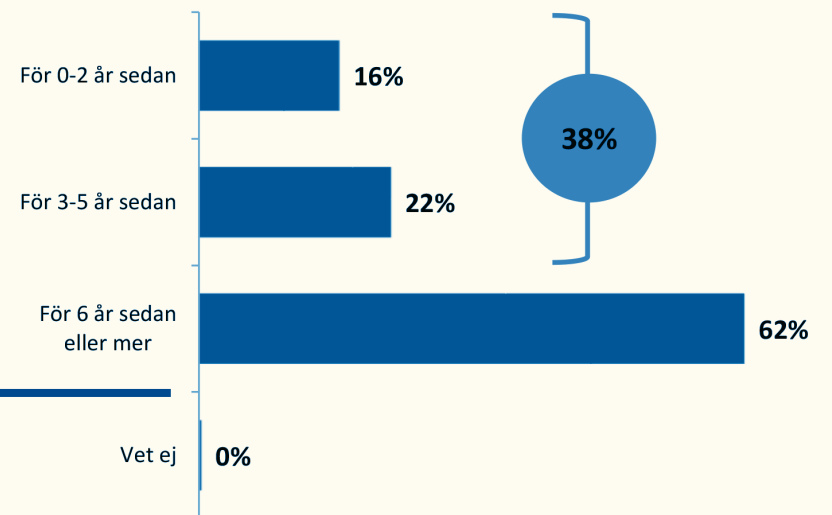

De som har en anhörig som fick stroke för senast två år sedan uppger i högre grad att det psykiska välbefinnandet har försämrats under pandemin. De som har en anhörig som fick stroke för sex år sen eller mer är i lägre grad påverkade psykiskt av pandemin.

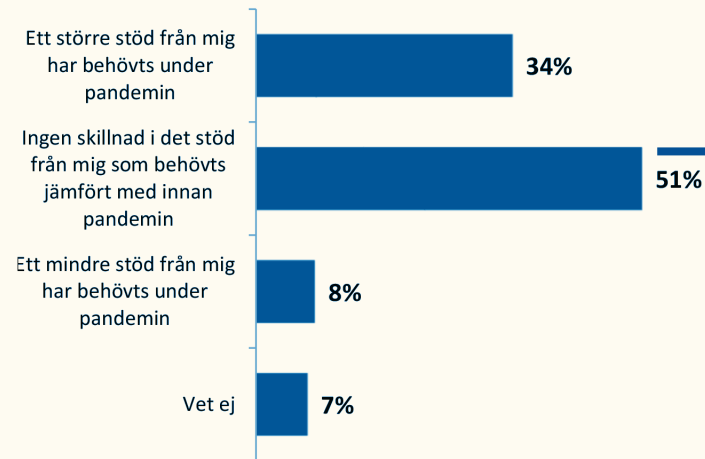
Har du en eller flera närstående som fått stroke?

När fick din närstående sin stroke?

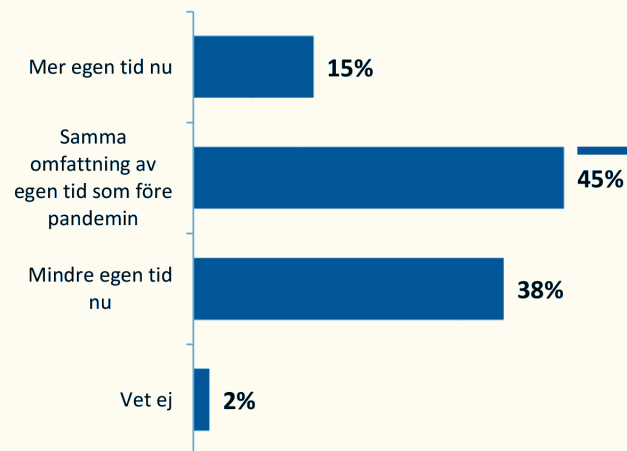

Vardag i pandemin för den som är anhörig

Har coronapandemin inneburit någon förändring i det stöd du själv behövt ge din närstående?

De som har behövt ge mer stöd under pandemin återfinns oftare i den yngre kategorin, under 64 år. De som gett mer stöd har även mått psykiskt och fysiskt sämre under pandemin och de bor oftare i storstäder.

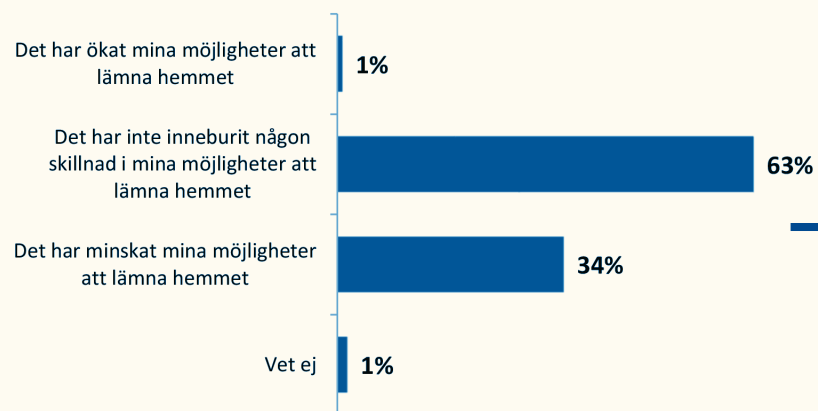
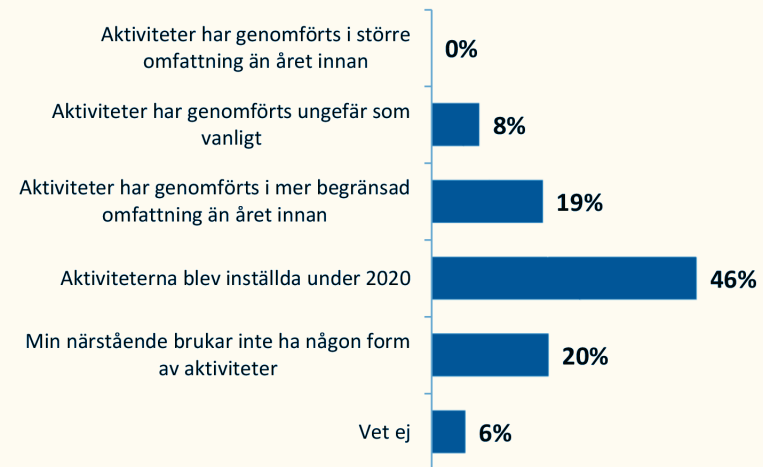
Har du mer eller mindre egen tid nu än innan pandemin?

De som har fått mindre egen tid under pandemin har i högre grad uppgett att både det psykiska och det fysiska välbefinnandet har försämrats.

Aktiviteter och boende

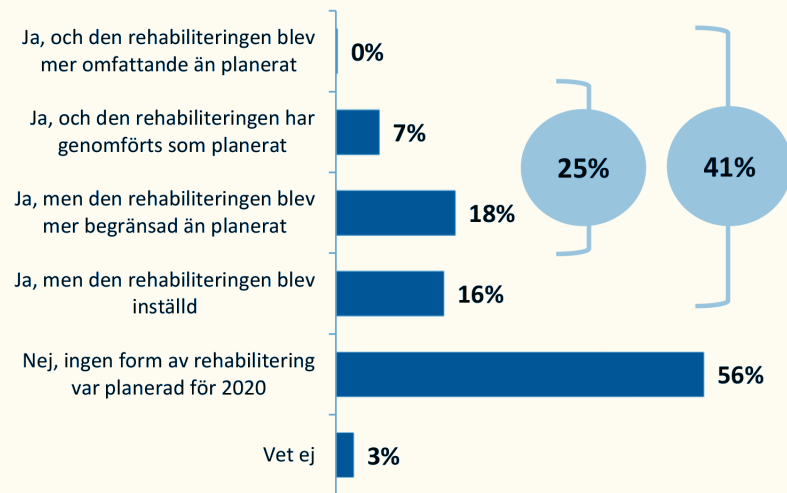
Har din närstående kunnat fortsätta med aktiviteter som vanligt under 2020?

I de fall där aktiviteter har genomförts ungefär som vanligt uppger man i högre grad att det psykiska välbefinnandet är oförändrat jämfört med före pandemin.

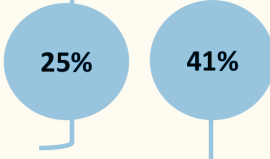

Har den minskade omfattningen av din närståendes aktiviteter under 2020 på något sätt påverkat dina möjligheter att lämna hemmet, exempelvis för att arbeta eller för dina egna aktiviteter?

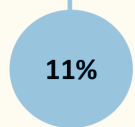
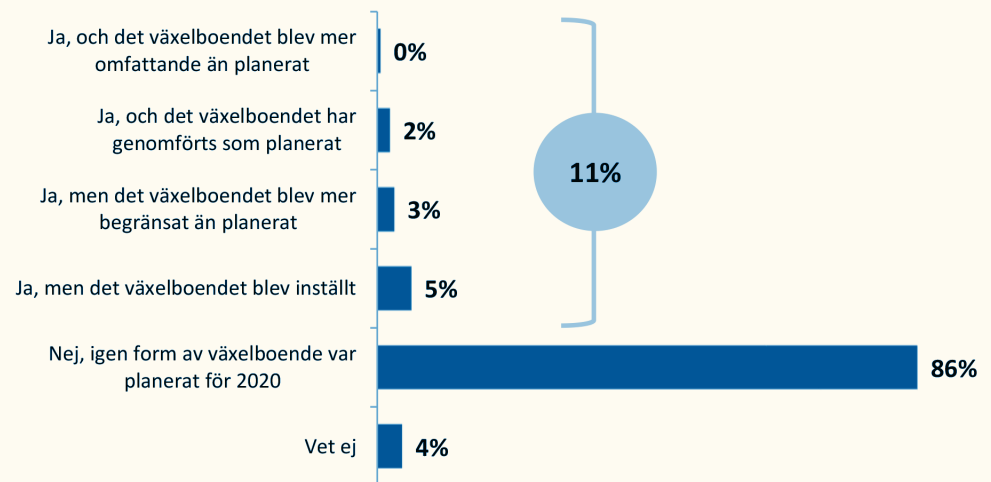
I de fall där aktiviteterna för den strokedrabbade minskade under 2020 och man själv som anhörig har fått minskade möjligheter att lämna hemmet har man i högre grad uppgett att man både mått sämre psykiskt och fysiskt.

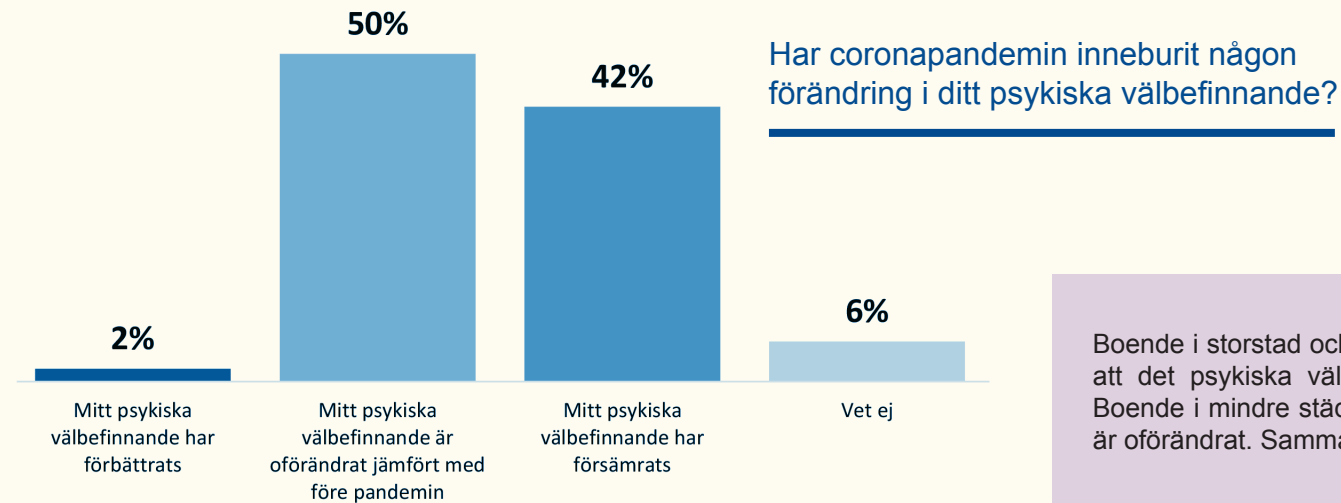
Har din närstående haft någon form av rehabilitering planerad under 2020?

Har din närstående haft någon form av vistelse på växelboende planerad under 2020?

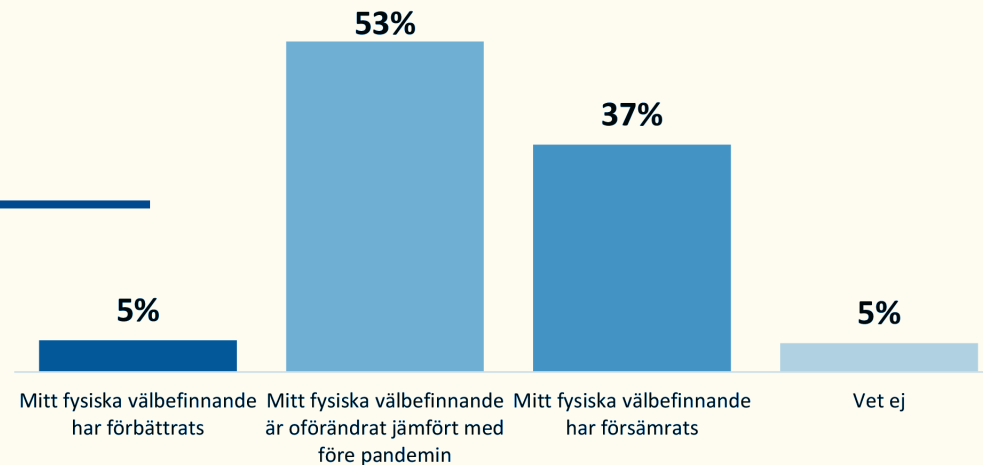

Psykiskt och fysiskt välbefinnande

Boende i storstad och storstadsnära kommuner uppger i högre grad att det psykiska välbefinnandet har försämrats under pandemin. Boende i mindre städer och landsbygden säger i högre grad att det är oförändrat. Samma mönster gäller för det fysiska välbefinnandet.

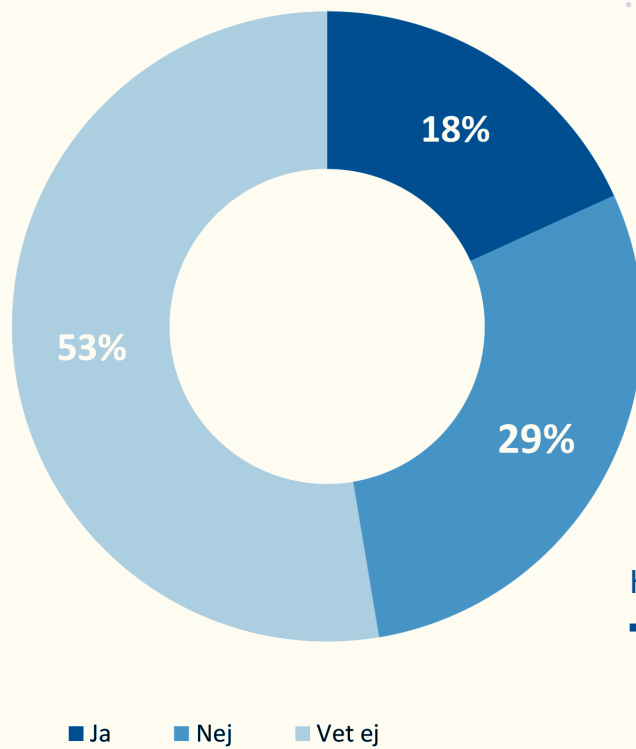
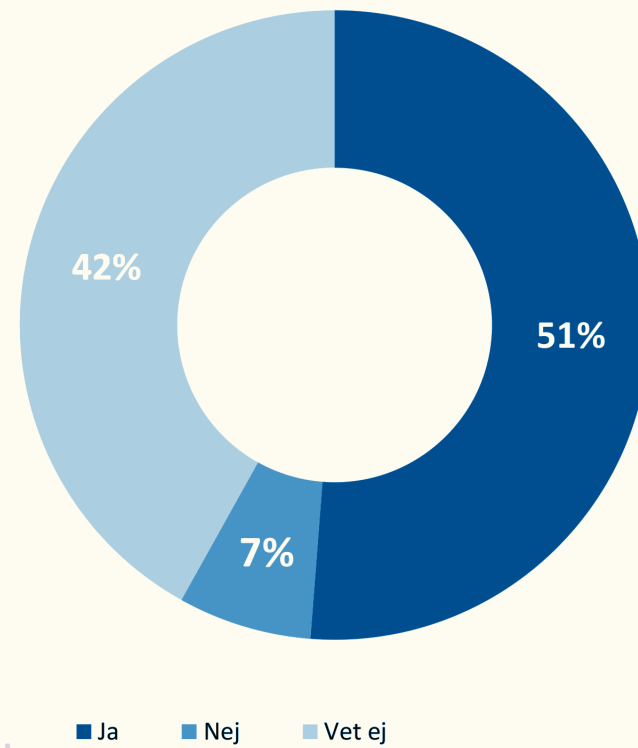
Har coronapandemin inneburit någon förändring i ditt fysiska välbefinnande?

Stöd från kommunen

Finns det anhörigstöd i din kommun?

Har detta anhörigstöd varit igång under pandemin?

Övriga tankar

Har vi glömt något viktigt eller är det något du vill vidareutveckla med egna ord här nedan?

”Jag fick själv hjärnblödning den 21 oktober 2020. Det har inte gjorts det direkt enklare att assistera min hustru.”

”Regelbunden läkaruppföljning.
Mera gruppträning.”

”Det har generellt varit svårt att få stöd för egen del.”

”Ett telesamtal från den lokala föreningen har varit mycket uppskattat.♥️”

”Min dotter är 45 år och det finns inga grupper för yngre med stroke i kommunen. Blir väldigt isolerad.”

”Min anhörig/min mamma bor sedan två år på ett äldreboende. Vi har påverkats av besöksförbud, inställda aktiviteter på boende mm.”

”Allmänt vill jag bara uttrycka den frustration jag känner över det ansvar som ligger på mig som anhörig. Mitt liv och vad jag behöver är verkligen sekundärt och det börjar ta ut sin rätt.”

”Strokeföreningens anordnande av vattengympa, vanlig gympa samt diverse andra aktiviteter har mycket stor betydelse för de drabbade.”

”Det har varit ett tungt år!”

Kommentarer från förbundet

Att pandemin har påverkat de anhörigas situation talar undersökningen sitt tydliga språk. Bland yngre och boende i storstäder och dess kranskommuner är det extra märkbart. Inställda aktiviteter och rehabilitering påverkar situationen negativt för den anhöriga och givetvis för den som har haft stroke. STROKE-Riksförbundet ser allvarligt på att planerad rehabilitering inte har gått att genomföra och att färre har kunnat erbjudas rehabilitering. Vi ser med oro att så få känner till kommunernas anhörigstöd, något som vi tror skulle kunna ha varit ett stöd under Corona pandemin.

Vi har som organisation ställt om till mer digitala verksamheter. Något som inte kan ersätta ordinarie verksamhet när man träffas fysiskt. Att ställa om till digitala verksamheter är viktigt men för oss är det tydligt att vi bara når en minoritet av våra medlemmar idag, vi ser den digitala utvecklingen som ett komplement som dock aldrig kan ersätta den fysiska verksamheten.

Digitalt utanförskap – stort bortfall

När vi beslutade att göra den här undersökningen via en webbenkät så var det också ett sätt att mäta hur digitala våra medlemmar är. Det visade sig att vi fick ett tydligt svar, då det endast var knappt hälften som besvarade enkäten av de som hade lämnat en e-postadress till oss. De som inte hade lämnat någon e-postadress fick ett brev med en länk till enkäten, av dessa svarade endast 16 %. Givetvis kan det vara av flera orsaker till att man inte besvarar frågorna, men det talar ändå sitt tydliga språk att medlemmar i STROKE-Riksförbundet inte är i någon större utsträckning digitala. När vi tidigare har skickat ut postala enkäter har vi haft 60-70 % som har besvarat dem.

GENOMFÖRANDE

Antal intervjuer: 408

Fältperiod webb:

26 mars – 30 april 2021

Fältperiod postalt:

30 mars – 30 april 2021

Svarsfrekvens:

41% bland de med e-post

16% bland de med enbart vanlig postadress

Novus har sammanlagt genomfört 408 intervjuer online (dvs via en webbenkät).

250 intervjuer genomfördes efter inbjudan via e-post med urval från STROKE-Riksförbundet. Totalt 3 påminnelser via e-post gjordes i denna delgrupp.

158 intervjuer genomfördes genom ett postalt utskick med urval från STROKE-Riksförbundet där respondenten fick en förfrågan via brev om att gå in på en länk och svara på undersökningen via webben.

RESULTAT

Resultaten för allmänheten levereras i en diagramrapport. Markerade signifikanta skillnader för olika undergrupper i rapporten är jämfört mot totalen (kön, ålder, storlek på ort/kommun, tid sedan närstående fick stroke, förändring psykiskt välmående, förändring fysiskt välmående).

FELMARGINAL

Vid 200 intervjuer:

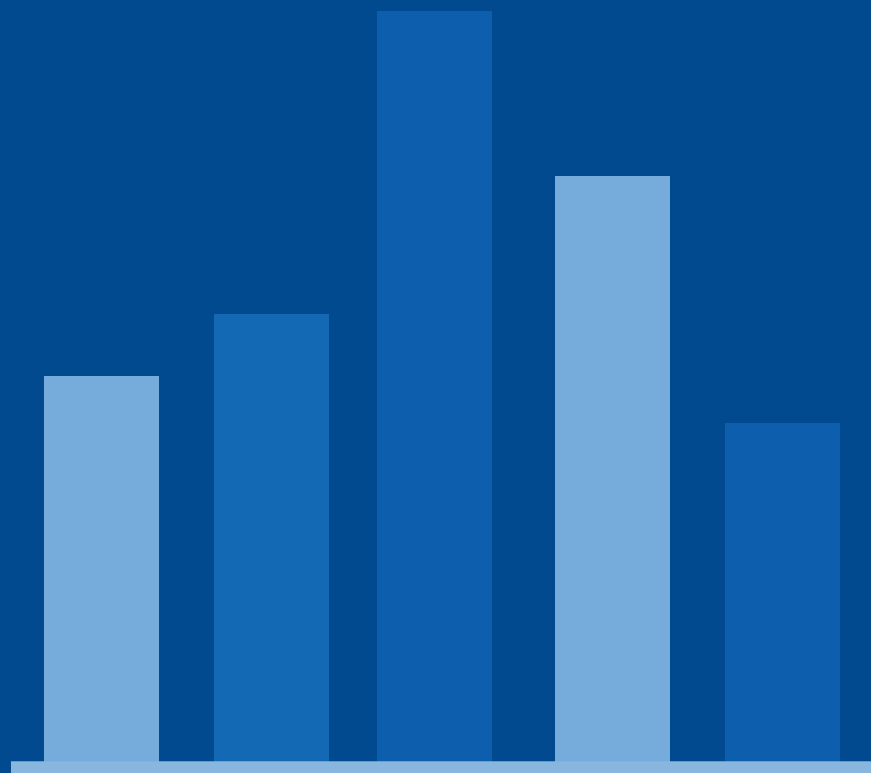
Vid utfall 20/80: +/- 5,5%

Vid utfall 50/50: +/- 6,9%

Vid 400 intervjuer:

Vid utfall 20/80: +/- 3,9%

Vid utfall 50/50: +/- 4,9%

Du är inte ensam - tillsammans är vi starkare!

www.strokeforbundet.se
info@strokeforbundet.se
tel: 08 - 721 88 20